

Afghaanse veiligheid vanuit Nederlands perspectief

In dit opiniestuk worden de verschillen tussen de veiligheids situatie in Nederland en in Uruzgan (Afghanistan) besproken. We proberen inzicht te geven in de kloof tussen de twee veiligheids situaties aan de hand van de veranderkundige theorie *Spiral Dynamics* ¹⁾.

Inge VAN DER BEIJL en Allard KERNKAMP

■ De auteurs zijn werkzaam als consultants bij TNO Defensie en Veiligheid, afdeling Genetwerkte Organisaties & Inrichting en hebben een reservistenfunctie bij de Koninklijke Landmacht.

In de periode maart – augustus 2008 hebben wij als operationeel analist *Task Force Uruzgan 4* mogen ondersteunen. Dit is een functie die als Reservist Specifieke Deskundigheid wordt ingevuld. In het ‘normale’ leven werken wij als burger bij TNO Defensie en Veiligheid. Een civiele achtergrond in een militaire wereld. Dit brengt met zich mee dat we met een andere (niet-militaire) bril tegen situaties in Uruzgan aankijken dan de gemiddelde militair. In ons dagelijks werk bij TNO hebben we beiden te maken met het onderwerp maatschappelijke veiligheid in Nederland. Daar zijn vraagstukken rondom veiligheidsbeleving en het verbeteren van veiligheid aan de orde van de dag. Dit onderwerp is tevens een hot topic in Uruzgan.

Onze Nederlandse militairen in de Afghaanse provincie Uruzgan worden geconfronteerd met een heel ander perspectief op veiligheid dan zij in Nederland gewend zijn. Waar een Nederlander dagelijks bezig is met zelfontplooiing en daarbij veiligheid als een gegeven beschouwt binnen zijn eigen wereldbeeld, is de gemiddelde Uruzgani blij dat hij genoeg eten heeft voor zichzelf en zijn gezin en stam veilig de nacht doorkomen.

De normen en waarden in Afghanistan en specifiek het conservatieve Uruzgan ²⁾ zijn moeilijk te vergelijken met die in Nederland. Waar in Uruzgan de woorden van de mullah ³⁾ of de stamoudste als waar worden beschouwd en zijn adviezen worden opgevolgd, kun je in Nederland tegenwoordig niet voorstellen dat er blindelings naar de burgemeester of de dominee wordt geluisterd. Het woord kiesrecht bestaat niet in het Pashtun, terwijl het in Nederland sinds 1917 een grondrecht is. Waar een burenruzie in Afghanistan fysiek wordt uitgevochten, is

dit in Nederland strafbaar en vindt men veelal andere manieren om de burens te ‘treiteren’. Zo zijn er nog vele voorbeelden te noemen.

Twee landen, hetzelfde onderwerp veiligheid, maar met een totaal andere invulling. Dit was voor ons aanleiding om beide landen naast elkaar te zetten en een aantal verschillen en overeenkomsten op het gebied van veiligheid te identificeren en inzicht te geven in deze verschillen en overeenkomsten aan de hand van de veranderkundige theorie *Spiral Dynamics*. Dit heeft tot de volgende onderzoeksvragen geleid: Hoe komt het dat de opbouw in Uruzgan zo langzaam lijkt te gaan? En wat kan de internationale gemeenschap (inclusief Nederland) doen om een zo effectief mogelijke bijdrage te leveren? We zullen met behulp van de theorie van *Spiral Dynamics* en met deze onderzoeksvragen in het achterhoofd onze visie van veiligheid verder uitwerken in de komende secties. Eerst zal de theorie van *Spiral Dynamics* worden uitgelegd om een kader te schetsen. Zowel Nederland als Uruzgan wordt volgens de theorie door ons in termen van veiligheid gekenmerkt en op de “spiraal” geplaatst. Vervolgens worden de voorwaarden voor verandering op de spiraal en de mogelijkheden tot verbetering van veiligheid beschreven voor Uruzgan. We zullen het artikel eindigen met onze visie welke rol Nederland in deze verandering kan spelen.

De theorie van *Spiral Dynamics*

De *Spiral Dynamics* theorie van Graves biedt een mogelijke duiding van de verschillende perspectieven op veiligheid. Graves was een collega van Maslow op de universiteit in New York. Beiden beschrijven een motivatietheorie,

Noten:

1) Specifiek is voor deze theorie gekozen vanwege het vernieuwde karakter; de samenleving wordt beschouwd als een continu veranderend spiraalvormig proces. Dit maakt het mogelijk niet alleen organisaties, maar ook samenlevingen met elkaar te vergelijken.

2) Uruzgan is één van de meest onderontwikkelde provincies van Afghanistan.

3) Islamitische geestelijke.

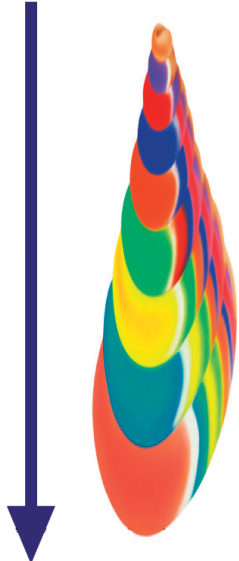
respectievelijk het minder bekende *Spiral Dynamics* en de alom bekende behoeftepiramide van Maslow (een theorie die veel wordt aangehaald door militairen in Uruzgan). Wij vinden de theorie van Graves krachtiger dan de theorie van Maslow. Vanuit een veranderkundig perspectief is de eerste meer verklarend voor de verschillen tussen en overeenkomsten van samenlevingen. Ook heeft het model een groter voorspellend vermogen dan de theorie van Maslow.

Spiral Dynamics is een ontwikkelmodel. De theorie gaat ervan uit dat een individu, een organisatie maar ook een samenleving zich ontwikkelt via verschillende stadia. Elk stadium kent zijn eigen basisovertuigingen over hoe de wereld in elkaar zit of zou moeten zitten. De stadia

Vanwege de grilligheid en diversiteit binnen een maatschappij zou je een maatschappij in verschillende stadia kunnen plaatsen en daarmee verschillende kleuren kunnen geven. Maar als je door je ooghalen kijkt, dan is er één kleur die de overhand heeft. Ons uitgangspunt is dan ook dat er in een maatschappij één dominante kleur aanwezig is [1].

Omdat maatschappijen niet statisch zijn maar zich ontwikkelen, gaan we ervan uit dat een ontwikkeling binnen een kleur verloopt via een soort levenscyclus met een opkomst, piek en verval fase [6].

Als je een verandering probeert door te voeren die qua niveau te ver weg ligt van de huidige *status quo*, dan is deze verandering gedoemd te mislukken. Een

Kleur	Kenmerkend	Voorbeeld	De spiraal
Beige	Gedrag in deze samenleving wordt gedomineerd door de natuur en overlevingsinstincten. Gedrag als dieren.	Stenen tijdperk	Het eerste stadium Het laatste stadium
Purper	Stem de geesten tevreden, sterk in contact met de natuur. Stammenverbanden met een duidelijke leider (sjamanen, opperhoofden).	Afrikaanse stammen	
Rood	Uitbuiten van met name ongeschoolden en slaven op harde (en fysieke wijze) is de norm. Leven zonder lange termijn visie.	Feodale koninkrijken	
Blauw	Er is slechts één juiste wijze van leven, denken en bestaan. Het leven heeft een voorbestemd resultaat en niet conformeren aan de (on)geschreven regels, geeft problemen.	Afghanistan	
Oranje	Een ondernemende individualistische maatschappij gericht op verandering, vooruitgang en succes. Er is een vrije markteconomie.	Amerika, maar ook Nederland	
Groen	Gevoel, sensitiviteit, gelijkheid en verbondenheid spelen een grote rol, net als nieuwe vormen van spiritualiteit. Er is aandacht voor milieu en omgevingsvraagstukken	Het nieuwe Nederland	
Geel	De schoonheid van het bestaan is mooier dan materieel bezit, er is alleen sprake van natuurlijke hiërarchieën, systemen en vormen. Kennis en bekwaamheid is in de plaats van rang, macht en status gekomen	Nog niet zichtbaar in een land wel in samenlevingen binnen een land	
Turkoois	Het individu is verbonden met alles en iedereen in een ecologische ordening. Men handelt holistisch, intuïtief en coöperatief	Beschreven in toekomstconcepten	
Koraal	Nog niet duidelijk geformuleerd	-	

worden gerepresenteerd door verschillende kleuren op een groeiende spiraal. Het model kent nu acht kleuren, maar het is in beginsel een oneindig ontwikkelmodel: er kunnen nieuwe stadia worden geïdentificeerd en aan het model worden toegevoegd. De ontwikkeling van een maatschappij zou je kunnen vergelijken met de ontwikkeling van een mens. Van een baby kun je niet verwachten dat zij loopt en van een adolescent mag je niet verwachten dat beslissingen altijd rationeel en weloverwogen worden genomen. Zo kun je ook de verschillende kleuren zien; het ene stadium is niet beter of slechter dan het andere stadium, maar het ene stadium is verder of minder ver doorontwikkeld.

maatschappij moet een stadium volledig doormaken, voordat zij in een volgende fase van de ontwikkeling belandt. Te vaak wordt getracht veranderingen door te voeren zonder voldoende begrip en respect te hebben voor de ontwikkeling die door moet worden gemaakt voordat een samenleving, organisatie of individu kan handelen conform het nieuwe niveau.

Uruzgan en Nederland op de spiraal
In ons perspectief is de blauwe kleur dominant aanwezig in Uruzgan en de oranje kleur in Nederland. Beide hebben wel zogenaamde steunkleuren. Dat zijn kleuren die ook zichtbaar zijn, maar minder dominant. Op de steunkleuren

gaan we in dit artikel niet verder in. Allereerst bespreken we de kenmerken van Uruzgan, vervolgens gaan we in op de kenmerken van Nederland, beide in het licht van de *Spiral Dynamics* theorie.

De blauwe kleur kenmerkt zich met de volgende steekwoorden:

- Collectief
- Religieus
- Gehoorzaam aan (eigen) autoriteiten
- Plicht, schuldgevoel en doen wat juist is.

In Afghanistan en Uruzgan in het bijzonder zijn deze steekwoorden één op één over te nemen. Het is namelijk een maatschappij die sterk vasthoudt aan eigen autoriteiten, namelijk de *elder* (stamoudste) en de *mullah*. De stam is belangrijker dan het individu. Je doet wat goed is voor de stam en wat wordt verwacht door (on)geschreven regels vanuit het geloof en eeuwenoude tradities. De Taliban met haar islamitisch fundamentalisme is een extreme vorm van dit stadium.

Nederland kenmerkt zich juist door de oranje kleur. Er zijn ook ontwikkelingen richting groen zichtbaar in de samenleving. Het stadium oranje typeert zich door de volgende steekwoorden:

- De omgeving is vol alternatieven, vooruitgang en succes
- Individualistisch
- Presteren staat voorop
- Er wordt gedacht in mogelijkheden
- In Nederland wordt succes, presteren en persoonlijke ontwikkeling als belangrijk gezien.

Twee samenlevingen in twee verschillende stadia op de spiraal. Op zich hoeft dit geen problemen op te leveren indien er wederzijds begrip van elkaars positie op de spiraal is. Teruggrijpend op een eerder voorbeeld op individueel niveau: wij accepteren de zorg die kleine kinderen nodig hebben en snappen ook dat jong volwassenen het huis willen verlaten. Maar voor wat

betreft de vergelijking van Nederland met Uruzgan levert het ontbreken van wederzijds begrip wel problemen op, zoals we bijna dagelijks in het nieuws terug kunnen lezen. Nederland helpt Uruzgan bij de wederopbouw van de provincie. We doen dit met de beste bedoelingen, maar (onvermijdelijk) ook vanuit onze westerse visie. Met onze ideeën, normen, waarden en goede bedoelingen proberen we de provincie te ondersteunen in het creëren van een stabiele en veilige omgeving. Maar passen die ideeën wel bij die samenleving op dit moment? Of moeten we de wederopbouw van Uruzgan op een andere manier inrichten?

Om nog iets meer beeld te krijgen bij de twee verschillende samenlevingen, hebben we in de volgende paragraaf enkele cruciale verschillen naast elkaar gezet. Daarbij plaatsen we de kanttekening dat er ook overeenkomsten tussen beide samenlevingen zijn. Deze overeenkomsten bevinden zich echter op een heel basaal niveau. Om de eerder aangehaalde theorie van Maslow te gebruiken; beide samenlevingen hebben fysiologische behoeftes (eten, drinken, slapen) en behoefte aan veiligheid en affectie. Dit zijn de eerste twee lagen van de piramide van Maslow (1970).

We noemen hieronder enkele cruciale verschillen.

Middenklasse. De situatie in Uruzgan is enigszins vergelijkbaar met hoe wij in Nederland leefden in de middeleeuwen. Kort door de bocht: de boeren en seizoensarbeiders werkten op het land en de ridders beschermden hen tegen de boze buitenwereld (rovers en andere ridders die zelf ook rijkdom vergaarden) volgens een feodaal stelsel. Vergelijkbaar met de huidige situatie in Uruzgan bestond er niet echt een middenklasse. Pas toen deze laatste ontstond, zag je dat er samen met een aantal sociale revoluties en technologische innovaties (zoals de stoommachine) ruimte kwam voor een sociale (r)evolutie die de grondslag heeft gelegd voor onze huidige samenleving.

Vrijheid van geloof en meningsuiting. Ook in de middeleeuwen gaf het Christendom en de manier waarop deze godsdienstleer geïnterpreteerd werd, ons lang niet zoveel vrijheden als we nu kennen. Ketters kwamen op de brandstapel, vergelijkbaar met de Sharia ⁴⁾ die bepaalt dat bijvoorbeeld overspelige mannen en vrouwen gedood mogen worden. Een in onze ogen barbaarse vorm van recht, maar vergeleken met het recht in ons (recente) verleden redelijk normaal.

Democratie. Wij kunnen ons niet meer voorstellen hoe het is om zonder een democratie te leven. Ook al bestaat de vorm waarin wij het nu kennen nog niet eens zo heel lang. De gemiddelde Uruzgani begrijpt het woord democratie niet eens goed; zijn/haar status wordt enerzijds bepaald door de positie van zijn stam en anderzijds door de mate waarin hij wordt gerespecteerd door de leden van zijn stam. Hij zal in zijn gedrag willen voldoen aan de normen en waarden binnen zijn stam en zal zijn stam willen beschermen. Dit staat haaks op onze huidige samenleving, waarin het individu juist centraal staat. En dan praten we nog maar helemaal niet over de verschillen in de status van de vrouw.

Vertrouwen en veiligheidsbeleving. De behoefte aan veiligheid en zekerheid is de tweede in de rij op

de behoeftepiramide van Maslow. In essentie maakt het eigenlijk niet uit of veiligheid voor de Afghanen geleverd wordt door onze troepen, het Afghaanse leger of de Taliban. Dit is erg belangrijk om in het achterhoofd te houden bij de poging tot het winnen van het vertrouwen van de bevolking: één van de belangrijkste en moeilijkste uitdagingen die onze troepen op dit moment in Afghanistan hebben.

Vanuit de Uruzgaanse overheid moet langzaam een vertrouwenswaardig en gedisciplineerd orgaan ontstaan dat zorgt voor de handhaving van orde en veiligheid. Daarmee wordt vertrouwen van de bevolking gekweekt in deze overheid. Dit is belangrijk voor de verdere ontwikkeling van de provincie en haar inwoners. In Nederland dienen we juist weer een beetje af te stappen van de gedachte dat de overheid alle veiligheid regelt; veiligheid in een samenleving brengt niet alleen rechten, maar ook burgerplichten met zich mee in termen van wederzijdse hulp.

Corruptie. Corruptie is een onderwerp dat in onze samenleving verafschuld wordt. In Uruzgan is dat een gegeven, maar het wordt op een andere manier gepercipieerd. De meeste overheidsfunctionarissen zijn in de eerste plaats uit op de zorg voor zichzelf en het gezin, vervolgens zijn familie, stam en achteraan staat de rest van de bevolking.

Zakat. Ook bestaat er *Zakat*, de derde zuil van de vijf zuilen van de Islam. Dit is het geven van aalmoezen aan de armen om een meer rechtvaardige verdeling van goederen te bereiken. Voor de Uruzgani is het dus heel gewoon om een deel van zijn loon af te dragen als handhavers van orde en veiligheid *Zakat* vragen voor de bescherming van zichzelf, het gezin en omgeving. In onze westerse samenleving doen we hetzelfde om overheidsfunctionarissen te bekostigen die onze openbare orde en veiligheid handhaven, maar bij ons heet dat: belasting.

Wet- en Regelgeving. We noemden al heel even de *Sharia*. Naast deze islamitisch religieuze plichtenleer houden de Pashtun (een belangrijke bevolkingsgroep in Afghanistan) er een eigen stelsel ongeschreven regels op na, het zogenoemde *Pashtunwali*. Deze erecode is heilig en mag niet worden veronachtzaamd naast de wetten van de Islam. De *Pashtunwali* draait om de begrippen eer, gastvrijheid, solidariteit en wraak. Met name dat laatste geeft vaak in onze ogen problemen die direct van invloed zijn op veiligheid. Wraak is namelijk een onderdeel van hun rechtssysteem en in Nederland zijn wraakacties juist strafbaar!

De bovengenoemde verschillen zijn niet goed of slecht. De situatie in Afghanistan zorgt echter voor een internationale (terroristische) dreiging. Daarom heeft de internationale gemeenschap ingegrepen. In onze optiek moet de internationale gemeenschap niet het doel hebben om Afghanistan te veranderen conform een westerse samenleving, maar wel om een stabiele blauwe situatie te creëren.

Ook uit praktische voorbeelden blijken de verschillen levensgroot. Als we nu denken dat we dit proces van 'civilisering' (dat bij ons decennia, zo niet eeuwenlang heeft geduurd) in een paar jaar er doorheen kunnen

drukken onder de ISAF-vlag, dan komen we bedrogen uit. Het citaat uit het boek van Beck & Cowan geeft nog een extra verklaring voor het barbaarse gedrag van de Taliban: "Een op ideologie gebaseerde BLAUWE samenleving, gewapend met de 'waarheid', is in conflict met een door ORANJE overheerste seculiere beweging. Als er pogingen ondernomen worden om een fundamentalistisch-religieus, op een collectief/gemeenschap gebaseerd systeem te vroeg te vervangen door op individu/elite gebaseerde westerse waarden, kan dat leiden tot een terugval naar feodale barbaarsheid." [1].

Het is echter ook belangrijk te blijven beseffen dat degenen die onder exclusieve invloed staan van de rode, blauwe, oranje of groene kleur, het moeilijk zullen vinden om in te zien dat er meerdere waarheden te onderkennen zijn. Voor elke kleur is de eigen werkelijkheid de waarheid. In Afghanistan is hun manier van leven, hun werkelijkheid en waarheid. Veel inwoners snappen de internationale bemoeienissen dan ook niet.

Uruzgan is één van de conservatiefste provincies van Afghanistan en in dit kader ook minder ver op de spiraal ontwikkeld dan de rest van Afghanistan. Daarom veronderstellen wij dat Uruzgan nog een langere weg te gaan dan bepaalde andere provincies zoals de provincie Kandahar of Kabul, waar in de jaren '70 westerse invloeden zicht- en voelbaar waren. Dit bevestigt onze mening dat Uruzgan tijd nodig heeft om zich te ontwikkelen in haar blauwe kleur voordat zij pas naar een volgende kleur kan doorgroeien. Onoverkomelijk kijkt de Nederlandse politiek en maatschappij met een oranje bril naar de ontwikkelingen in Uruzgan en lijken die ontwikkelen tergend langzaam voort te kruipen.

Ontwikkelt Uruzgan zich tergend langzaam of zet de provincie reeds stappen voorwaarts? En ondersteunen we de provincie dan op de juiste wijze? De volgende paragraaf gaat in op de vraag hoe Uruzgan blauw volwassen kan worden en waar wij als Nederland onze bijdrage (nog kunnen) leveren.

Volwassen blauw en de rol van Nederland

In de vorige paragraaf is ingegaan op de *Spiral Dynamics* theorie, de plaats van Uruzgan en Nederland op de spiraal en de verschillen tussen de maatschappijen. In deze paragraaf wordt de vertaling gemaakt naar de voorwaarden voor Uruzgan die nodig zijn om te groeien langs de spiraal naar een volwassen blauwe kleur.

We zijn ons er terdege van bewust dat dit overzicht (zie volgende pagina) niet volledig is, veel discussie teweeg kan brengen en een hoog idealistisch karakter heeft. Nederland kan onmogelijk alle ideeën uitvoeren. Daarbij is Uruzgan slechts een van de 34 provincies van Afghanistan, en kun je de provincie niet als een zelfstandige entiteit zien.

Een belangrijke conclusie die wij trekken, is dat de Afghaanse overheid een goed geloofwaardig alternatief moet vormen voor de Taliban en het feodale stammenstelsel dat nu nog de overhand heeft. Pas wanneer daaraan voldaan wordt, kan hun samenleving met een goede ⁵⁾ governance langzaam ontwikkelen naar een stabiele blauwe kleur, zonder afbreuk te doen aan religie en het collectivistische karakter van stammen dat hen juist kenmerkt.

Noten

4) De Islamitisch religieuze plichtenleer.

5) Niet naar westerse, maar naar Afghaanse maatstaven.

<i>Voorwaarde</i>	<i>Noodzakelijk</i>	<i>Levert mogelijk positieve bijdrage</i>
1. Uruzgani dienen de voordelen van ontwikkeling in te zien. Met ontwikkeling bedoelen we onder andere scholing, marktwerking en toegang tot media.	Dit vraagt om een gemeenschap die open staat voor veranderingen. Een verandering in gesloten een gemeenschap, brengt spanning met zich mee. Dit kan zich uiten in een grote weerstand en een sterke ontkenning dat iets belangrijks gaande is. Op dit moment is Uruzgan een gesloten gemeenschap. Duwen tegen deze gesloten gemeenschap vraagt om moeilijkheden. Dit uit zich bijvoorbeeld in het niet melden van IEDs aan de Afghaanse autoriteiten of ISAF terwijl vele inwoners hier vaak wel van op de hoogte zijn.	➤ Opleiding om het hoge percentage analfabetisme te doorbreken en het vakmanschap te professionaliseren. Een onderwerp waar bijvoorbeeld de niet-gouvernementele organisatie EQUIP mee bezig is. ➤ Door de bevolking geaccepteerde Afghaanse leiders aan de top die een voorbeeldfunctie vervullen en nieuwe ontwikkelingen op gepaste wijze introduceren. De huidige gouverneur Asadullah Hamdam is een leider die niet voor alle bevolkingsgroepen in Uruzgan een voorbeeldfunctie vervult. ➤ Aansprekende alternatieven van leven laten zien. Voorbeelden van hoe het ook kan, een leven zonder onderdrukking, angst en armoede. Denk hierbij aan niet-westerse voorbeelden, uitgedragen door leden van hun eigen bevolking in een voorbeeldfunctie. Of, zeer westers in een oosters jasje, door middel van een Afghaanse educatieve soapserie of hoorspel (via radio). ➤ Maak gebruik van hun wijze van communiceren en gebruik daarbij bijvoorbeeld citaten uit de Koran.
2. Huidige en vroegere bestaansproblemen oplossen en het herkennen en erkennen van blokkades	In de huidige situatie zijn er nog veel onopgeloste problemen en bedreigingen die groei van de provincie belemmeren. Onderdrukking door de Taliban is nog aan de orde van de dag. Bestaande blokkades moeten niet alleen worden herkend en erkend, maar moeten ook worden aangepakt.	➤ Opportunisme van Afghaanse leiders moet plaats maken voor verantwoordelijkheidsgevoel voor de gehele gemeenschap. ➤ Geaccepteerde en gerespecteerde Afghaanse leiders dienen op sleutelfuncties te worden geplaatst. ➤ Zorg voor een betrouwbaar veiligheidsorgaan. De opbouw van het Afghaanse leger en de politie is een stap in de goede richting. ➤ Handel in de geest van een gematigde vorm van de Sharia. Dit geldt ook voor hun rechtssysteem. ➤ Zet de papaverteelt buiten spel, bied de inwoners van Uruzgan een goed alternatief als bron van inkomsten en investeer hier langdurig in. Zorg daarnaast voor de veiligheid van de inwoners als zij de stap naar alternatieve inkomsten maken. ➤ Open een dialoog met de <i>bad guys</i>! Stop met negeren en geef ze een rol. Oftewel: <i>Keep your friends close, but keep your enemies closer.</i> ➤ Wek vertrouwen door te zeggen wat je doet en te doen wat je zegt. ➤ Zet de Taliban buiten spel door niet hun spel te spelen, maar het schaakbord te veranderen.

Conclusie

In de bovenstaande uiteenzetting hebben wij getracht de verschillen in veiligheid tussen Nederland en Uruzgan te beschrijven volgens de theorie van *Spiral Dynamics*. Daarnaast hebben we getracht een aantal alternatieve ideeën te schetsen om Uruzgan effectiever te laten ontwikkelen. Dit stuk biedt niet het antwoord op de problematiek in Afghanistan en Uruzgan in het bijzonder. Wel verklaart het waarom het voor de Nederlandse politiek en maatschappij zo langzaam lijkt te gaan en biedt zij inspiratie voor de invulling van onze huidige wijze van optreden.

De eerste onderzoeksvraag van dit artikel gaat over de snelheid van opbouw en verbetering in Uruzgan. We

hebben getracht aan te geven dat de maatschappelijke verwachtingen in Nederland te hoog liggen, omdat wij de situatie in Uruzgan vergelijken met ons oranje niveau op de spiraal. Het lijkt ons niet wenselijk om Uruzgan naar een volgende kleur te brengen, maar wel om eerst een volwaardige blauwe cultuur te creëren.

De tweede onderzoeksvraag betreft de mogelijke acties die Afghanistan, ondersteund door de internationale gemeenschap en specifiek Nederland, kan nemen om de opbouw in Uruzgan zo effectief mogelijk gestalte te geven. Hiervoor zijn in het voorgaande hoofdstuk diverse mogelijke bijdragen genoemd. Niet al deze acties en effecten zullen worden bereikt in de korte

<i>Voorwaarde</i>	<i>Noodzakelijk</i>	<i>Levert mogelijk positieve bijdrage</i>
3. Spanning in de provincie is noodzakelijk om verder te komen en te groeien.	Binnen de provincie moet er een beweging ontstaan die de huidige situatie doorbreekt omdat de behoefte ontstaat naar verbetering van de huidige leefomstandigheden. In Uruzgan heeft de druk van buitenaf gezorgd voor beroering en onrust. Wil de situatie in Uruzgan volwassen blauw groeien, dan moet die onrust ook vanuit binnenuit gevoeld worden.	➤ Na 30 jaar oorlog is de provincie sterk verdeeld en gericht op het individu, de familie en de eigen stam om overlevingskansen te vergroten. Door enerzijds voor veiligheid te zorgen en anderzijds goed en rechtstreeks te communiceren over de mogelijkheden voor de Uruzgani (door onder andere overheid en voorbeeldfiguren) is de verwachting dat er onder de bevolking positieve energie tot veranderen ontstaat. Let wel: er moet onrust ontstaan, maar niet zoveel dat de hele wereld lijkt in te storten. Deze oplossing is lastig gestalte te geven, gezien het feit dat Uruzgan al meer dan 30 jaar onrustig is.
4. Uruzgan moet inzicht hebben in de in oorzaken van de huidige onderdrukking en moet een beeld krijgen van levensvatbare alternatieven.	Door de bevolking moet worden begrepen wat in de huidige provincie verkeerd gaat en in de afgelopen decennia verkeerd is gegaan. Daarbij is het noodzakelijk dat de bewoners zien welke mogelijkheden er zijn voor een beter leven, zodat zij zich op deze toekomst kunnen gaan richten.	➤ Dorpsoudsten, bevolking, veiligheidsorganen, overheid, etc. dienen allemaal (in bepaalde mate) inzicht te hebben in het huidige conflict en in te zien dat het niet alleen om bijvoorbeeld het waterconflict met de naastgelegen stam gaat, maar ook om een internationaal conflict en dreiging van radicale gedachtegangen die niets te maken hebben met de normale levenswijze volgens de Islam en Sharia. ➤ Door het ontstaan van een middenklasse, die nu niet of nauwelijks aanwezig is in de provincie, is de verwachting dat de economie binnen Uruzgan in een stroomversnelling raakt. Het is de verwachting dat dit een positieve bijdrage levert aan de toename van levensvatbare alternatieven. Een manier om de middenklasse te laten ontstaan is het stimuleren van vakmanschap door middel van opleiding en training zoals bij de Australische Trade Training School in Uruzgan gebeurt of door het verstrekken van microkredieten aan beginnende ondernemers. ➤ Bied een goed alternatief voor papaver en verbeter afzetkanalen voor alternatieve producten.
5. Consolidatie van de blauwe kleur	Na 30 jaar oorlog en onrust is een periode van stabiliteit noodzakelijk. Er is een gefundeerde basis nodig voor een vruchtbare toekomst van de provincie, zodat er uiteindelijk een provincie kan ontstaan waar kinderen naar school gaan, mensen werken en in veilige omgeving wonen en leven.	➤ Haal ontwikkelde en geaccepteerde Afghanen uit het buitenland terug om ze in te zetten als bemiddelaars binnen de bevolking. ➤ Ondersteun de overheid en veiligheidsorganen langdurig totdat zij zelfstandig functioneren en de basis infrastructurele voorzieningen voor de bevolking beschikbaar is. ➤ Mogelijkheden van de internationale economie (handel, toerisme etc.) introduceren zodat de Afghaanse economie een bredere afzetmarkt krijgt voor hun producten.

tijdspanne van de Nederlandse aanwezigheid in het gebied. Wel is getracht om via de veranderkundige theorie alternatieven aan te reiken, welke boven de beperkingen en randvoorwaarden van de ISAF missie uitstijgen. Wij zijn ons er van bewust dat dit onherroepelijk implementatieproblemen zal oproepen.

Ten slotte concluderen wij dat de grootste valkuil van ons handelen in Uruzgan en de mening van de Nederlandse bevolking op de missie een kwestie van perceptie is. Wat volgens de Nederlandse opinie en politiek tergend langzaam lijkt en tegen de Westerse normen en waarden indruist, kan een correcte wijze van optreden zijn en als een revolutie aanvoelen in de provincie Uruzgan. ■

Literatuurverwijzingen

Beck, D.E. & Cowan, C.C. (1996). Spiral Dynamics. Altamira-Becht, Haarlem, Nederland.

Graves, C.W. (1971). Levels of Human Existence. ECLET Publishing, Santa Barbara, USA.

Maslow, A.H. (1970). Motivation and personality. Longman, New York, USA.

www.spiraldynamics.com

www.spiraldynamics.net

http://www.spiraldynamics.info/de_sd_theorie.php

http://www.managementissues.com/spiral_dynamics/spiral_dynamics/spiral_dynamics_en_het_einde_van_maslov_20050217274.html

